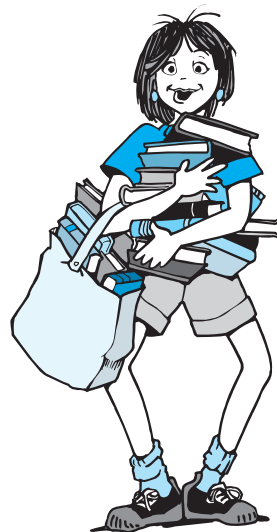

Patnje mladog Viètea

Prošli tjedan me Josipa zamolila može li doći preko vikenda kod mene da joj objasnim neke zadatke. Kao, dobila je jedinicu iz kvadratne jednadžbe pa bi sad to željela ispraviti. Prvo sam oklijevala jer mi idu na živce sve te cure koje ne paze pod satom pa se čude kad dobiju jedinicu. Ali što ću, rekla sam da može, najprije zato što je na moje oklijevanje ona spremno rekla “Nema veze, pitat ću Joška”. E nećeš, rekoh u sebi. Šarmirala bi ti njega, ha? Grrr. Učit ćeš sa mnom i gotovo!

— Ma mogu ja, nema uopće problema – rekoh joj na to kao iz topa.

Ipak je ona prva koja me zamolila za pomoć. I pristala sam. Samo moram paziti da ne izgubim svoj ugled. Već sam dvaput u ovom tjednu šapnula Šmraku kad je odgovarao, a, evo, sad i Josipi pomažem ispraviti jedinicu. Pa što mi se to događa? Jesam li se raspekmezila? Još će mi se dogoditi i da, ne daj Bože, nekome posudim svoju bilježnicu. Grrr. No, što je tu je, Josipa je pozvonila na vrata i ja sam odlučila da ću joj najbolje moguće objasniti gradivo i na svako njezino pitanje znati odgovoriti.

Tako je i bilo. Na sve sam znala odgovoriti.

Sve dok nismo došli do Vièteovih formula. . .

— Baš si mi to dobro objasnila. Sad razumijem. Znači, ubacim koeficijente u onu ružnu formulu i dobijem rješenja kvadratne jednadžbe.

— Točno. Samo nemoj pogriješiti u zbrajanju i množenju.

— Neću. – Josipa je poletno hitala dalje u susret novom gradivu – Idemo sad dalje na Werterove formule.

Učinilo mi se da sam krivo čula.

— Što si rekla? Kakve formule?

— Pa Werterove.

— Misliš, Vièteove?

— Werterove formule, tako sam bar ja zapisala naslov. I iz hrvatskog se uči o njemu, imamo lektiru, znaš onu knjigu “Patnje mladog Wertera”.

— Ali Josipa, krivo si zapisala. To su ti Vièteove formule. Čovjek se zove Viète.

— Aha! Znači, knjiga se zove “Patnje mladog Viètea”.

— Ma pusti knjigu. Daj, molim te, ispravi naslov u bilježnici. V-i-è-t-e-o-v-e. E sad pazi ovako. Uzmi ovu kvadratnu jednadžbu i nađi joj rješenja. Po formuli koju si sad usvojila. Sad ta rješenja zbroji. Dobro, sad ih pomnoži. A sad pogledaj koeficijente gornje jednadžbe.

- Koliko je a/c ? A koliko je b/c ? Vidiš li vezu između. . .
- Čekaj, pardon. I taj je čovjek to izmislio? – a baš je našla pitanje ta Josipa. . .
 - Ako baš hoćeš, pogledat ću u *Matematički rječnik*.
 - Može! – Josipa je bila oduševljena. Ah, nikada mi neće biti jasni ljudi kojima brzo dosade matematički zadaci. No, uzela sam u ruke svoj najnoviji ponos, *Matematički rječnik*, i otvorila ga.
 - Evo, Josipa, imaš i Viètea i Vièteove formule. Koje ćeš?
 - Pa frajera, naravno. . . – rekla je, nesvjesno zavodnički zabacivši glavom.
 - Ali nije baš tvoj tip. Evo, tu imaš i sliku.
 - Imaš pravo. Liči na Shakespearea. Samo je ovaj nekako dobroćudniji. Pogledaj mu taj tužan pogled. Sigurno je bio dobar čovjek. . .
 - Hoćeš li ti da mi radimo tu matematiku ili ne??? – prekinula sam je. Stvarno sam već bila nestrpljiva. Moj se omiljeni predmet pretvorio u tračersku rubriku, a takvo oskvvrnuće jednostavno nisam mogla podnijeti.
 - Idemo na zadatke! – probudio se Gesta po u meni.
 - Hajdemo. – Josipa se umirila.
 - Piši: $4x^2 - 5x + 3$. Nađi direktno. . .
 - Joj, oprost, mogu li te prekinuti? – molećivo je Josipa gledala *Matematički rječnik*.
 - Što sad hoćeš?
 - Što piše za tog Viètea? Koliko puta se ženio? Je li imao neku veliku tajnu za koju nije znao nitko, pa čak ni njegov vjerni hromi sluga? Od čega je umro, je li to bila tajnovita smrt o kojoj se do danas pričaju legende? Kako je živio? Je li ga matematika činila nesretnim?
 - Pitam se postoji li Fakultet za žuto novinarstvo, bila bi odlikaš. No dobro, da ja to tebi ipak pročitam. . . – listala sam Rječnik – Ništa od onog što te zanima. Zvao se *Francios, veliki francuski matematičar. Osnivač algebre*. . . hm, to

- te vjerojatno ne zanima. . . Nego ovako kaže dalje: *Pronašao je formulu koja povezuje rješenja algebarske jednadžbe s njenim koeficijentima. Nije priznavao iracionalne, negativne i kompleksne brojeve, što je slabost njegove algebre.*
- Što? Pa to je divno. Zapravo, čovjek je super! Razumiješ? – oduševila se Josipa.
 - Naravno da razumijem. Ukazao nam je na vezu između rješenja i koeficijenata jednadžbi, zbog čega na mnogo lakši način možemo. . . – u meni se pojavio tračak nade da sam konačno našla srodnu dušu s kojom ću se moći diviti matematičari.
 - Molim? – njen pogled govorio mi je da na nju definitivno ne računam. – Ma, ne u tom smislu. Nego, pročitala si da nije priznavao iracionalne, negativne i kompleksne brojeve. I zar je to slabost njegove algebre? *Pa on je moj junak!!!* Zamisli matematiku bez iracionalnih, negativnih i kompleksnih brojeva. . . Divota! Zapravo, Viète i ja smo srodne duše. Ali to nitko ne razumije. . .
- Bilo mi je dosta te sladunjave patetike:
- Dakle, Josipa, želiš li ti ili ne želiš savladati ostavštinu svog novopečenog heroja, izraženu u zadacima?! Ne bi li bilo malo neukusno od tebe da u ponedjeljak u ispravku dođe baš zadatak *njegovog* tipa, a ti ga ne znaš riješiti? Zar želiš da se čovjek okrene u grobu?
 - Ah, on je stvarno mrtav?!
- Grrr. Nisam imala snage reći joj da je “vjerojatno” još živ, čim se oblači kao Shakespeare, već sam bez riječi prešla na zadatke. I odlično je išlo! Mladima danas samo treba dati idole. Odmah će zagristi mamac i nešto naučiti. A, eto, i ja zavljech tog njenog simpatičnog Viètea. . .
- Stvarno, tko zna, koliko puta se ženio?

Vaša štreberica